

Ulapalta tuulee - kirkossa soi

Lauttasaaren orkesterin konsertti

SU 22.3.2026 | KLO 18
LAUTTASAAREN KIRKKO

Harri Wessman

Kolme kuvaa Lauttasaaresta

1. Lauttasaaren yö
2. Mutteri
3. Ulapalta tuulee

Robert Schumann

Pianokonsertto a-molli, op. 54

Solisti: **Ilona Liiman**

Jean Sibelius

Sinfonia 2, osat 1 ja 4

1. *Allegretto*
4. *Finale: Allegro moderato*

Orkesteria johtaa:

Ahti Valtonen (dir. mus.)

Harri Wessman, Kolme kuvaa Lauttasaaresta

Harri Wessman (1949-) opiskeli musiikkitiedettä ja kieliä Helsingin yliopistossa ja sävellystä Sibelius Akatemiassa Joonas Kokkosen johdolla. Hän on opettanut musiikin teoriaa ja toiminut musiikkitoimittajana ja kriitikkona. Hän on moni-ilmeinen säveltäjä, jota kiinnostavat musiikin kaikki ilmaisuaspektit. Hän käyttää musiikin perinteisiä näkökohtia unohtamatta melodian ilmaisevuutta.

Harri ei ole aikalaiskollegojensa tapaan lähtenyt dodekafonian (12-säveljärjestelmä) tielle. Säveltäjä uskoo soivan musiikin kykyyn välittää tunteita. Hänen tuotantoaan hallitsee kamari- ja laulumusiikki sekä useat konsertot eri soittimille. Harri on räätälöinyt joitain soolo- ja kamarimusiikkiteoksia nuorille muusikoille, jotka hän tuntee henkilökohtaisesti.

Ellenin alttoviulualbumi on valittu esitettäväksi alttoviulukongressissa Pariisissa 2026. Teos *Vesi väsy lumen alle* on sävelletty 1976 ja sitä on esitetty ja levytetty paljon.

Kolme kuvaa Lauttasaaresta pianolle syntyi Lauttasaaren musiikkiopiston pianokilpailuja varten v. 1998. Harri on sovittanut teoksen Lauttasaaren Orkesterille, joka nyt kantaesittää teoksen. Saartamme vivahteikkaasti kuvaavassa teoksessa on kolme osaa: I Lauttasaaren yö, II Mutteri ja III Ulapalla tuulee. Lauttasaaren juhlaa!

Robert Schumann, Pianokonsertto a-molli, op. 54

Robert Schumann (1810-1856), Zwickaun kasvatti eli monivaiheisen, lyhyehkön elämän. Hän pääsi lapsena Carl Maria von Weberin oppiin pianon ääreen. Äiti pakotti Robertin opiskelemaan lakia, mutta Robert halusi pianistiksi. Lopulta poika päätyi tulevan appensa Friedrich Wieckin piano-oppilaaksi Leipzigiin. Wieckin taloudessa Robert iski silmänsä Wieckin yhdeksän vuotta itseään nuorempaan Clara-tyttäreeseen. Clarasta oli tuleva konserttipianisti, mikä oli isän pakkomielle. Robertin pianonsoitointo päättyi huonosti: tyytymättömänä oikean käden etu- ja keskisormen voimattomuuteen hän käytti sikarikoneeksi kutsuttua laitetta, joka kohotti näitä sormia kämmenselkään päin. Seurauksena oli hermovaurio, johon pianistin ura loppui.

Clara ja Robert saivat lopulta toisensa Wieckin vastustuksesta huolimatta vuosien käräjöinnin jälkeen. Taiteilijapari asettui Düsseldorfiin, jossa perheen kahdeksan lasta syntyivät. Clara teki tästä huolimatta mittavan esiintymisuran säveltämisensä ohella. Robertin ja Claran suureksi riemuksi 20-vuotias Johannes Brahms astui heidän elämäänsä. Johannes rakastui Claraan, mutta pakeni Robertin kuoltua Wieniin. Robert, puhtaasti romantiikan edustaja, sävelsi ahkerasti. Syntyi neljä upeaa sinfoniaa, kamarimusiikkia, sello- ja pianokonsertot sekä unohduksiin jäänyt viulukonsertto sekä paljon lauluja.

Robertin henkinen tasapaino järkkäyi. Ensimmäiset depressiokaudet alkoivat alle 30-vuotiaana. Näistä Robert kuitenkin aina nousi, kunnes 44-vuotiaana hän heittäytyi jääkylmään Rein-jokeen. Hän vietti elämänsä viimeiset ajan Eendenichin psykiatrisessa sairaalassa, jossa menehtyi 46-vuotiaana. Vasta paljon myöhemmin on selvinnyt, että Robertilla oli nuorena hankittu kuppa, neurosyfilis oireineen.

Pianokonserttonsa a-molli säveltämisen Robert aloitti useaan otteeseen. Ensimmäinen syntyi v. 1841 fantasia pianolle, josta tuli konsertton ensimmäinen osa. Seuraavat osat syntyivät neljä vuotta myöhemmin. Koko puolituntinen konsertto kantaesitettiin v. 1846 (Robert oli jo sairaalassa) Leipzigin solistina Clara ja kapellimestarina Felix Mendelssohn. Konsertto sai heti valtavan suosion, mikä jatkuu. Konsertossa on ulkoista loistoa, iskeviä, voimakkaita ja loistavasti muotoiltuja teemoja.

Ilona Liiman on 21-vuotias mäntsäläläislähtöinen pianisti. Vuosina 2017-2024 hän opiskeli Sibelius-Akatemian nuorisokoulutuksessa Niklas Pokin johdolla. Lokakuussa 2024 Ilona aloitti kandidaatin-opintonsa Hanns Eisler -musiikkikorkeakoulussa Berliinissä Eldar Nebolsinin luokalla. Ilona on osallistunut lukuisille kansainvälisille mestarikursseille, opettajinaan muun muassa Emanuel Krasovsky, Leif Ove Andsnes sekä Elisabeth Leonskaja.

Ilona on esiintynyt useiden suomalaisten orkesterien solistina, joista mainittakoon Radion Sinfoniaorkesteri sekä Avant!-kamariorkesteri. Hän on esiintynyt myös mm. Mäntän Musiikkijuhlilla, Nummisten pianofestivaalilla, sekä Porvoo-festivaalilla. Ilona on ansainnut palkintoja pianokilpailuissa Suomessa ja Virossa. Hän esittää myös aktiivisesti kamarimusiikkia.

Ilonan opintoja on ystävällisesti tukenut Martin Wegeliuksen muisto -säätiö, Pro Musica -säätiö, Sibelius-Akatemian tukisäätiö sekä Suomen Kulttuurirahasto.

Jean Sibelius, Sinfonia 2, osat 1 ja 4

Jean Sibelius (1865-1957) koki toista sinfoniaansa luodessaan raskaan Venäjän sortokauden. Perheen kolmas Kirsti-tytär oli menehtynyt lavantautiin reilun vuoden ikäisenä. Säveltäjäura oli nousukiidossa ja kirjeystäväksi oli ilmestynyt amatööriviolisti, vapaaherra Axel Carpelan, josta oli tuleva tärkeä tukija.

Sibben ensimmäisen sinfonian kantaesityksestä oli kulunut vuosi, kun Carpelan usutti idoliaan lähtemään Italian valoon säveltämään ja keräsi matkarahat. Kuten aina, säveltäjä totteli "muusaansa". Matkaan lähtivät Aino, 7-vuotias Eva ja 6-vuotias Ruth lokakuussa 1900. Rapallosta oli vuokrattu signor Molfinon vuoristohuvila.

Rapallon kevät oli poikkeuksellisen kylmä. Sibbe teki pitkiä kävelyretkiä aina Portofinoon saakka ja pyöritteli päässään suuria teemoja (Don Juan ja Christus). Pikku Ruth leikki vesirajassa appelsiinien kuorilla ja sai lavantaudin. Säveltäjä pakeni murhetta kahdeksi viikoksi Roomaan, jossa hotellin pianollisen huoneen rauhassa aivojen teemat osin ruumiillistuivat. Iltaisin Sibbe kuuli Verdiä ja Palestrinaa ja poisti mielestään Wagnerin ja Tšaikovskin.

Ainon hoivissa Ruthkin parani ja kevät eteni Suomeen lähteviä tuttuja muuttolintuja seuratessa. Axelilta tuli kannustuskirjeitä tulevaa sinfoniaa (ja paljon muuta) varten. Kotimatkan varrella toukokuussa 1901 Sibbe tapasi Prahassa luontevan ja vaatimattoman Antonin Dvořakin, joka kertoi säveltäneensä "aivan liikaa". Lieneekö tämän seurauksena, Sibbe hylkäsi kansallisromanttiset aihiot.

Loppukesän Sibbe takoi teemojaan paperille Lohjalla anopin maatilalla pikkuhuoneessa seuranaan pöytä, tuoli ja piano. Tulipa huoneeseen nimikirjoituksen kerääjäkin joukkoadressiin, jossa vastustettiin suomalaisten liittämistä Venäjän armeijaan. Sibbe tiesi allekirjoituksensa voiman!

Monien mutkien jälkeen toinen sinfonia kantaesitettiin 8.3.1902 säveltäjän johdolla Helsingin yliopiston juhlasalissa kaupunginorkesterin voimin. Esitystä juhlittiin ennen näkemättömästi lukuisin laakeriseppelein! Sibbe antoi sinfomialle nimen "Välimeren valo" ja omisti sen Axel Carpelanille, kuinkas muuten.

Teos on Sibben eniten esitetty ja levytetty sinfonia. Pastoraalinen ensimmäinen osa lävyyttää kahdeksan teemaa, jotka nivotaan taidokkaasti. Viimeinen osa on julistus, jonka sivuteema esitetään ensin mollissa sitten duuriin kääntäen. Tästä tulee jumalainen täyttymyksen tunne. Me suomalaiset tietysti pidämme sitä itsenäisyytemme julistuksena. Kiitos, Sibbe, korvamadosta, joka toivottavasti jatkuu pitkään!

Leena Lindgren

Lauttasaaren Orkesterin II-violisti

Kapellimestari

Lauttasaaren Orkesterin pitkäaikainen kapellimestari **Ahti Valtonen** suoritti viuludiplomin Sibelius-Akatemiassa vuonna 1986. Viuluopintojen lisäksi hän on opiskellut orkesterinjohtoa lukuisilla kapellimestarikursseilla. Hän on toiminut viulistina Radion Sinfoniaorkesterissa ja Kouvolan kaupunginorkesterissa. Nykyään hän toimii viulusoiton lehtorina Käpylän musiikkiopistossa, jossa hän myös johtaa opiston orkesteria. Kesäkaudella Valtonen johtaa orkestereita ja pitää viulukursseja eri musiikkileireillä. Monet hänen oppilaistaan ovat menestyneet muusikkoina ja esiintyneet Lauttasaaren orkesterin solisteina.

Orkesterimme kapellimestarina ja taiteellisena johtajana Valtonen on toiminut vuodesta 1996.

Lauttasaaren orkesteri on Helsingin Lauttasaarella toimiva täysimittainen sinfoniaorkesteri, joka on perustettu vuonna 1945. Soittajat asuvat ympäri pääkaupunkiseutua ja edustavat eri ammatteja ja ikäkausia koululaisista eläkeläisiin. Orkesterilaisia yhdistää rakkaus musiikkiin ja halu soittaa yhdessä. Esiintymisvahvuus on noin 50 soittajaa. Orkesterilla on vuosittain kolme konserttia: kevätkonsertti, vappukonsertti ja isänpäivän konsertti ja lisäksi esiintyminen Lauttasaaren itsenäisyysjuhlassa.

Otamme mieluusti mukaan myös uusia soittajia.
Lisätietoja nettisivuiltamme. Skannaa oheinen QR-koodi
tai mene osoitteeseen: lauttasaarenorkesteri.nettisivut.fi

Seuraa meitä somessa!

Facebook: Lauttasaaren orkesteri

Instagram: @lauttasaarenorkesteri